

87
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DOMINO

FRIDERICO,

DVCE ET PRINCIPE MECKLENBURGICO
HAEREDITARIO,

PRINCIPE VANDALORVM, SVERINI AC RACEBURGI,

COMITE ITEM SVERINENSI, TERRARVM ROSTOCHII

ET STARGARDIAE DYNASTA,

DOMINO NOSTRO CLEMENTISSIMO.

CHRISTI IN RESVRRECTIONE LIBERATI
GLORIAM,

NOSTRAMQVE AB ETCVM EFACTAM
LIBERATIONEM

IN MEMORIAM REVOCAT,
PRAEMISSAQVE MEDITATIONE

DE

MODIS, QVIBVS SPONSORIS

ET

EXPROMISSORIS

OBLIGATIO TOLLATVR,

AD FESTVM HOC RITE CELEBRANDVM PIEQVE
TRANSIGENDVM

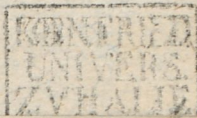
CIVES O. O. H. EXCITAT ET COHORTATVR

ACADEMIAE PRO-RECTOR

IACOBVS HENRICVS BALEKE,

IUR. DOCT. ET COD. PROF. PVBL. ORDIN.

ROSTOCHII,
LITTERIS ADLERIANIS.

Laetissimae fuerunt Patribus V. Testamenti, feriae Paschales, a Summo Numine praescriptae, atque a Judaeis quorannis repetendae, in recordationem noctis, quae illis Dei nutu liberationem a molestiis, a servitute, ab interitu adtulerat, *Exod. XII. 14. 17. 27.* Digitum ad hanc noctem intendit, quae gaudiis Paschalibus initium dedit, Jesaias Propheta, liberationem spiritua-lem, et Ecclesiae N. Testamenti in ea exsultantis hilaritatem praedicens. *Cantus erit vobis, sicut noctis sanctificandi festum Cap. XXX. 29.* Non soli enim liberationi temporali festivitas illa dicata erat, verum imaginem simul praeferebat liberationis spiritualis a Messia promisso olim comparandae, quamagni paschalis comestio sacramentalis his feriis servata confirma-
bat. Quod etsi Judaei diffitentur pertinaces, qui Messiam adhuc futurum, et terrenum liberatorem exspectant, ad liberationem Patrum ex Aegypto, ad spem liberationis ab hodierna calamitate, et reductionis in terram Sanctam, toram festivitatem unice revocantes: nobis tamen exploratum est, et indubium, quia Pascha nostrum pro nobis oblatum est Christus, teste Paulo *1 Cor. V. 7.* Ne tanti autem beneficii animis nostris excidat memoria Sacramentum coenae Christus instituit, quod cum pane ipsius corpus pro nobis traditum et sanguinem pro nobis effusum in remissionem peccatorum, h. e. in redemptionem et liberationem nostram, *Col. 1. 14.* vere et realiter exhibet, addita admonitione: *hoc facite in mei recordationem Luc. XXII. 19. 1 Cor. XI. 24. 25.* Ut igitur festo sanctissimo nostrisque partibus satisfiat, quemadmodum program-
mate

mate passionali *discrimen sponforis et expromissoris ex jure civili illu-*
lustravi; sic hoc paschali, ut liberationis spiritualis intelligatur
magnitudo, *modos, quibus utriusque obligatio collatur, persequar.*
Non licet per angustiam, qua programmata circumscribun-
tur, omnes recensere; nonnullos adtigisse sufficit. Jure
communi fidejussionem non extinguere morte, est tam notum,
quam quod notissimum *L. 16. §. ult. ff. de fidejuss. et mandator.* In
Megapoli autem aliud obtinere, quis est, qui nesciat? In re-
versalibus enim de Anno 1621. §. 15. claris verbis dispositum
legitur: *Wir wollen den Gebrauch dieses Fürstenthums, daß der*
Bürgen Erben in Bürgschaften so in specie auff die Erben nicht
gerichtet, zu keiner Zahlung verbunden, hiemit in Gnaden confir-
miret und bestättiget haben. Quaestiones circa hanc dispositio-
nem emergentes solide ac docte explanavit *illustris Dn. FRESE,*
Fautor ac Amicus meus aestrmatissimus, in disput. inaug. sub praes-
idio MANTZELIANO habita de nexu haeredum ex fidejussione de-
functi Cap. II. Supervacaneum igitur esset de iis adhuc pluri-
bus agere. Refero me potius ad ea, quae d. l. prolata sunt.
Quod in specie ad civitatem Rostochiensem attinet, constat,
quod in illa jus Lubecense integraliter receptum sit. Illud autem
quoad hoc punctum juri communi conforme est. Quid
mirum itaque, in hac civitate Reverfales qua hunc passum in
pronunciando non obtinere, sed fidejussoris haeredes obliga-
tos manere? *conf. praelaud. FRESE d. l. §. XIII.* Idem quoque
defendit *Consult. Dn. STEIN in der gründlichen Abhandlung*
des Lübschen Rechts P. III. §. 127. in Schol. Longe aliter
vero res sese habet cum expromissore. Hic enim tanquam
principalis debitor consideratur, ita, ut in expromissione prin-
cipale debitum haud maneat salvum: id quod in program-
mate passionali satis comprobavi. In Megapoli igitur ad ex-
promissoris haeredes dispositionem Reverfalium minime ap-
plicandam esse quilibet fateatur necesse est, *vid. allegat Dn.*
FRESE d. l. Cap. III. §. IV Pervenio ad alterum modum tol-
lendi obligationem fidejussoris. Communiter asseritur, fide-
jussoris nexum quoque finire, si creditor sua culpa vel injuria
debitum amiserit. Hicce modus autem multis obnoxius est
difficultatibus, siquidem 1) constat, quod si fidejussor denun-
ciave-

ciaverit creditori, ut debitorem ad solvendam pecuniam compelleret, isque cessaverit, creditor non possit exceptione doli mali repelli HERING *de fidejussoribus* (20. §. 15. Nr. 9. et 2) contestatum est, fidejussori, si creditor studio differat exactiorem nominis, beneficium provocationis in *L. si contendat* 28. ff. *de fidejussor. et mandator*, indultum esse. Quorsum autem hoc beneficium, si fidejussor eo, quod creditor exactiorem debiti, cum debitor incipiat bonis suis abuti nimis in praedictum fidejussoris differat, ipso jure liberari potest. Certe illud tunc supervacaneum esse censendum est. Hinc cum interpretatio semper ita instituenda sit, ut beneficia concessa effectum habeant et non infirmentur ac enerventur, hinc modus tollendi obligationem fidejussoris simpliciter rejiciendus esse videtur. Verum quamvis non negandum sit, haec momenta insignem prae se ferre speciem, attamen sententiam affirmativam rectius se habere, pluribus argumentis efficitur, in *dem allgemeinen Juristischen Oraculo Tom. XV. P. II. Cap. II. Consil. CLXI. p. 302. et seq.* Idem asserit cum multis aliis COCCYVS in *jure controverso Tit. de fidejuss. et mandator.*, et *argum. L. 41. pro ff. de fidejussor.*, non minus illud defendit HEINECCIUS in *Element. Jur. Civil. sec. Ordin. Institut. Lib. III. Tit. XXI. §. 879.*, insimul autem in scholio adjicit, quod consultius sit, contra creditorem moras neccentem remedium provocationis, de quo jam mentionem injeci, adhibere. Ast quicquid alii interse- rant, ego non *simpliciter* huncce modum admitto. Argumentum enim secundum, quod pro negativa sententia adduxi, obstat, et lex illa, ad quam HEINECCIUS alique potissimum provocant, me non *simpliciter* convincit. Agit enim isthaec de pupillo, qui finita cura et post impletam legitimam aetatem cessat in exigendis iis, quae ipsi a tutore debentur. Praesupponit igitur haecce dispositio, quod tempus exactiorem adfuerit, et creditor nihilominus illum haud convenerit. In hocce igitur casu si creditor moras neccat, obligationem fidejussoris tolli ex eo recte quidem colligitur; sed hocce ad obligationes, quarum exactio praecedentem renunciationem requirit, extendere non permittunt saniores interpretandi regulae. Interea in casu, si creditor e. gr. in rationibus administrationis ipsi

ipfi quotannis reddendis animadvertat, debitorem principalem rebus suis abuti, resque suas male agere, et hoc non nisi per creditorem ad fidejussoris notitiam facile pervenire possit, creditor autem illud ipsi haud denunciaverit, obligationem fidejussoris tolli vi argumentorum a MEVIO in *discuss. levam. inop. debit.* C. 33. nr. 133. *seqq.* et PEREZ. ad *Codic. Tit. de Fidejuss.* Nr. 45. prolatorum statuo: quam in rem quoque judicatum est in causa der Vorstehere der Kirche zu St. Jacobi hieselbst contra des seel. Vorbeckens Erben. Fidejussor enim non prius ad solutionem urgeri potest, quam creditor actiones ei adversus debitorem cedat. Quodsi ergo creditor has unice culpa sua amiserit fidejussorem ad solvendum urgere plane non poterit de LEYSER in *Meditat. ad ff. spec. D. XXIII. Med. XV. Vol. VII. pag. 878.* Quibus praestructis, elucet, huncce modum tollendi obligationem fidejussoris *simpliciter* neque rejiciendum neque approbandum esse, sed in certis tantum casibus locum habere. Expromissoris vero iterum longe alia est ratio. Facta enim expromissione tollitur obligatio alterius, sicque idem plane amplius non in nexu est. Qua de causa etiam CAPZOVIVS in *Definit. Forens. P. II. Constit. 19. definit. 10. Nr. 1.* hisce utitur verbis: *Creditor cessans debitorem principalem convenire, donec hic solvendo esse desinat, debitum suum a fidejussoribus, nisi BENEFICIO EXCHUSSIONIS RENUNCIaverit, ulterius exigere non valet.*

Progrediot ad tertium modum tollendi. Jure communi valde controversum est, num fidejussor liberetur, quando creditor vivo principali debitore nullam liquidationem fecit? A plurimis haec quaestio negatur, nisi promissio fidejussoris facta sit sub conditione, quae respicit ad liquidationem praecedentem cum ipso debitore faciendam *leg. das allgemeine Juristische Oraculum d. l. Resp. CXLII, p. 282.* Sed utcunque secundum jus commune statuendum sit, jus Lubecense affirmativam sententiam, sub certis tamen restrictionibus extra omnem dubitationis aleam ponit. Est enim cautum in *artic. 6. Libr. III. Tit. 1.* *Läßet ein Mann, welcher auf seinem Todt-Bette lieget, seinen Creditorn zu sich fordern, und will mit ihm Rechnung halten, und er kömt nicht, worüber der Krancke stirbet, und die Rechnung illi-*

illiquida bleibet, so dürffen die Erben zu solchem *illiquido* nicht antworten, es wäre denn, daß er der Creditor seines Ausßenbleibens Ehehaft beweisen könte. Forſan mihi objicitur, quod in hocce textu, ne verbum quidem de fidejuffore occurrat, ſicque probanda inde haud probari queant? verum cum indubitatum ſit, fidejufforem regulariter cum effectu conveniri non poſſe, niſi creditor legitimo modo probeſt, principalem debitorem et poſt ejus mortem ipſius *haeredes* legitime et uſque ad ulimum quadrantem eſſe excuſſos, CARPZOV. *d. l. Conſtit.* 19, *def.* 15, *Nr.* 5. GAIL *Libr.* II, *Obſerv.* 27, *Nr.* 10. et ſqq. prono omnino alveo fluit, tunc quoque obligationem fidejufforis ſublatam eſſe.

Quartum denique modum tollendi obligationem fidejufforis cum LEYSERO *in meditat. ad ff. d. l.* pono, quando creditori ad provocationem debitoris perpetuum ſilentium imponitur, id quod is in ſubſequenti meditatione eo extendit, ut creditor quoque regulariter actionem ſuam adverſus fidejufforem perdat, ſi ſe in concuſſu contra debitorem excitato praeccludi patiatur. Sed de expromiſſore, cum tanquam principalis debitor conſiderari debeat, et creditori, licet in concuſſu praeccluſus ſit, petitio tamen adverſus debitorem ſalva maneat, vid. Dn. AYRER *in diſp. de poena praeccluſionis in concuſſu creditorum* aliud aſſerendum eſſe, quis eſt, qui non arbitretur? ſuperſunt adhuc multi alii modi tollendi obligationem fidejufforis *leg.* HERING *d. l. Cap.* XX. ſed maxima pars deſiniri poſſunt ſola illa regula, ut exſtineta obligatione debitoris etiam obligatio fidejufforis exſtinguatur *de LEYSER d. l. pag.* 877. Et cum expromiſſor tanquam principalis debitor conſideretur, ejus obligatio omnibus illis quoque modis finitur, quibus in genere obligatio tollitur. De hiſce vero jam in ſpeciali diſſertatione egit B. LAUTERBACH *in Diſput. de modis, quibus obligatio tollitur.* In numero illorum primarius eſt ſolutio, quae conſiſtit in praecſtatione ejus, quod alteri debetur.

Ad Chriſtum haec nullo negotio transferuntur. Suſceperat is obligationem generis humani, et ſic, prout jam in programmate Paſſionali pluribus docui ac comprobavi, ſolutio noſtri debiti ipſi tanquam expromiſſori incumbat.

Hinc

Hinc cum expeditissima via obligationem tollendi sit solutio actualis, illam praestitit. Obverti posse videretur, solutionem probandam esse; sed hac probatione genus humanum haud destituitur. Probatur solutio vel productione Apochae, vel praesumptionibus, inter quas eminent cancellatio et redditio chirographi, *vid.* HARPRECHT *in Dissert. de solutione conjecturata.* Verum enim vero genus humanum non necesse habet conjecturis et praesumptionibus extinctionem debiti probare, sed aliis indubitatis iisque evidentissimis argumentis isthaec probatio perfici potest. In cruce enim et morte a Christo solutionem esse factam et declarationem solutionis factae per resurrectionem esse manifestatam, quis est, qui ignoret? Solutio vero facta operatur liberationem respectu ejus debiti, intuitu cujus illa facta est. Omni igitur dubio caret, per solutionem, quam Christus ratione debiti, quo genus humanum oppressum erat, suscepit, cujusque praestationem plenam et finitam per resurrectionem publice declaravit, nos quoque plenissime esse liberatos. Ne ratiocinia haec quis credat, ad forum soli restringenda, ad forum autem poli temere non proferenda, quae fidem humanam gignant non divinam, quae conscientiae non satisfaciant, pondus addam, auctoritatem divinam, effata S. litterarum. Christus tanquam noster sponsor atque expromissor, fieri pro nobis debuit peccatum *2 Cor. V. 21.* et pro nobis maledictio *Gal. III. 13.* fieri. Debuit pro nobis pati *1 Petr. II. 21.* et mori *Rom. V. 8.* Debuit se ipsum tradere pro nobis oblationem et sacrificium Deo in odorem fragrantiae *Eph. V. 2.* Hoc erat definitum consilium Dei *Act. II. 23. IV. 28.* a Christo acceptatum *Hebr. X. 5. sqq.* quod impleri debebat secundum scripturas *1 Cor. XV. 3. 4.* tanquam per os omnium Prophetarum praenuntiatum *Act. III. 18.* Hoc fecit sacerdos noster semel, se ipsum offerens *Hebr. VII. 27.* semel in abrogationem peccati per sacrificium suum manifestatus *Hebr. IX. 26. 28.*, una hostia pro peccatis, una oblatione consummans in perpetuum eos qui sanctificantur, *Hebr. X. 12. 14.* Ita fidem liberavit, quam interposuerat, et ab obligatione vicissim liberandus erat. Sicut vitam a se ipso posuerat, ita rursus adcepit *Ioan. X. 18.*, demonstrans se Dei filium

filium in potentia per resurrectionem ex mortuis. *Rom. I. 4.* Pater ut iudex, quod ei promiserat, *Pf. XVI. 10.* non potuit non servare. Resuscitavit eum, solvens dolores mortis, quemadmodum non erat possibile teneri ipsum ab illa *Act. II. 24.* Postquam vero resuscitatus est ex mortuis, non amplius moritur. *Rom. VI. 9.* Per passionem mortis gloria et honore coronandus erat. *Hebr. II. 9.* Hanc autem antecedere debebat resurrectio et vita, quae ipsum ab obligatione omni liberatum esse, manifestaret. Haec ipse conjungit *Luc. XXIV. 46.* sic scriptum est, et sic oportebat pati Christum ac resurgere ex mortuis tertia die. Die enim resurrectionis liberatus est ex angustia et iudicio ipsius Dei *Jes. LIII. 8.* nec liberatus tantum, sed etiam justificatus. *I Tim. III. 16.* Est autem ut D. BVDDEVS *Dissert. de justificatione Christi p. 2.* loquitur, actus forensis, quo Deus tanquam justus iudex, vi pacti atque iustitiae, Christum ceu lapsurum hominum sponsorem atque mediatorem praesita satisfactione, a poena mortis liberavit, atque die resurrectionis ex iudicio dimisit, ad majorem Christi gloriam, et ad sufficientem illius in redemptionis opere, valorem declarandum. Liberato Christo, nos omnes liberatos esse, sua sponte hinc consequitur. Si unus pro omnibus mortuus est, omnes mortui sunt *2 Cor. V. 14.* Reconciliati Deo per mortem filii ipsius, multo magis per vitam eius salvabimur. *Rom. V. 10.* Vivificavit nos Deus cum Christo, et suscitavit cum eo *Eph. II. 5. 6.* Hac liberatione laetamur in his feriis, et summo liberatori grates dicamus. Felices nos, si introspiciamus in legem perfectae libertatis *Jac. I. 25.* nostramque singuli faciamus liberationem omnibus partam, ut peccati reatu et dominio liberati, libertatem non habeamus velamen malitiae *Pet. II. 16.* sed vivamus non nobis ipsis, sed ipsi, qui pro omnibus mortuus et resuscitatus, est *2 Cor. V. 15.* Felices nos! si filius Dei nos liberos fecerit, vere liberi erimus, *Jo. VIII. 36.*

P. P. FER. I. PASCH.

DIE XVIII. APRILIS ANNO MDCCLVI.

Rostock, Diss., 1755-58

X. 2284307

ULB Halle

3

005 047 935

B.I.G.

Farbkarte #13

12

1756, 2

87

1755, 2

RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DOMINO
FRIDERICO,

DVCE ET PRINCIPE MECKLENBURGICO
HAEREDITARIO,

PRINCIPE VANDALORVM, SVERINI AC RACEBURGI,
COMITE ITEM SVERINENSI, TERRARVM ROSTOCHII
ET STARGARDIAE DYNASTA,
DOMINO NOSTRO CLEMENTISSIMO.

CHRISTI IN RESVRRECTIONE LIBERATI
GLORIAM,

NOSTRAMQVE AB ETCVM EFACTAM
LIBERATIONEM

IN MEMORIAM REVOCAT,
PRAEMISSAQVE MEDITATIONE

DE

MODIS, QVIBVS SPONSORIS

ET

EXPROMISSORIS

OBLIGATIO TOLLATVR,

AD FESTVM HOC RITE CELEBRANDVM PIEQVE
TRANSIGENDVM

CIVES O. O. H. EXCITAT ET COHORTATVR
ACADEMIAE PRO-RECTOR

IACOBVS HENRICVS BALEKE,

IVR. DOCT. ET COD. PROF. PVBL. ORDIN.

ROSTOCHII,
LITTERIS ADLERIANIS.

